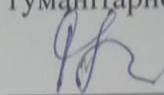
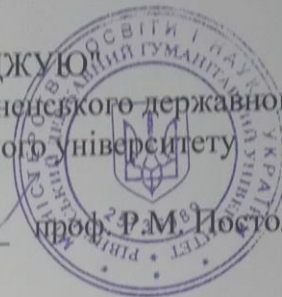

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Рівненський державний гуманітарний університет

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Ректор Рівненського державного
гуманітарного університету

проф. Р.М. Постолювський

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації здобувачами вищої освіти
ступеня доктора філософії
права на вільний вибір навчальних дисциплін у
Рівненському державному гуманітарному університеті

Ухвалено на засіданні вченої ради РДГУ
«30» червня 2021 року, протокол № 6

Рівне 2021

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії права на вільний вибір навчальних дисциплін у Рівненському державному гуманітарному університеті (РДГУ) (далі - Положення) забезпечує реалізацію здобувачами права на вибір навчальних дисциплін, передбаченого Законом України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62).

Це Положення забезпечує умови для проведення процедури вибору:

- формування та доведення до здобувачів вищої освіти переліку навчальних дисциплін вільного вибору;
- здійснення вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін зі сформованих переліків;
- організації подальшого вивчення обраних дисциплін;
- визнання результатів навчання за обраними дисциплінами.

Вибір здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідно освітньою програмою та навчальним планом спеціальності, в обсязі, що складає не менше як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для здобувачів вищої освіти щодо поглиблення професійних знань у межах обраної освітньої програми, здобуття додаткових спеціальних професійних компетентностей, дає можливість ознайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень у інших галузях знань та поглибити результати навчання за загальними компетентностями.

Для конкретизації планування та організації освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план спеціальності, який формується на основі навчального плану відповідної спеціальності, та затвердженого вченою радою РДГУ переліку дисциплін за вибором. Дисципліни вільного вибору здобувачі вищої освіти обирають самостійно, а це, в свою чергу, дає їм змогу сформуванати свою індивідуальну освітню траєкторію.

Для вибіркових дисциплін в освітніх програмах та навчальних планах має бути передбачений бюджет часу, що становить не менше 10 кредитів ЄКТС для здобувачів третього (наукового) рівня вищої освіти.

Дія цього Положення поширюється на здобувачів вищої освіти, які вступили на навчання до РДГУ, починаючи з 1 вересня 2016 року, і навчаються за освітніми програмами, укладеними із врахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII (зі змінами та доповненнями 2016-2019рр.), затверджених Стандартів вищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу у Рівненському державному гуманітарному університеті.

Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти – це дисципліни, які вводяться з метою задоволення їхніх освітніх і кваліфікаційних потреб, посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, що сприяють його академічній мобільності, особистим інтересам, а також врахування

регіональних потреб.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1.1. РДГУ несе відповідальність за якість викладання та належне методичне забезпечення освітніх компонентів, які пропонуються здобувачам для реалізації ними права вільного вибору. Забезпечення кафедр щодо можливості організації освітнього процесу високої якості передбачає: кадрове забезпечення, навчально-методичне забезпечення (силабуси, робоча програма, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо), інформаційне забезпечення, технічний супровід.

1.2. Реалізація вільного вибору здобувачами вищої освіти передбачає вибір відповідної кількості дисциплін із запропонованого переліку, що будуть викладатися з наступного після вибору навчального року.

1.3. Обсяг кожної дисципліни за вибором становить не менше 3 кредитів.

1.4. Вивчення дисциплін за вибором починається для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) – з першого навчального року (другого семестру).

1.5. Якщо здобувач починає навчання після поновлення (в тому числі після академічної відпустки), переведення з іншого закладу вищої освіти з 01 жовтня, то він може брати участь у виборі навчальних дисциплін з циклу вільного вибору під час подачі документів та написання заяви на поновлення (переведення).

1.6. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік може змінюватися.

1.7. Обрані здобувачем навчальні дисципліни є невід'ємною складовою його індивідуального навчального плану. Невиконання будь-якої з позицій індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю.

1.8. Якщо аспірант у встановлені терміни без поважної причини не скористався своїм правом вибору навчальних дисциплін, відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями випускової кафедри, групою забезпечення освітнього процесу відповідної спеціальності і затверджуються розпорядженням проректора з наукової роботи. Відмова здобувача вищої освіти виконувати сформований таким чином індивідуальний навчальний план є грубим порушенням навчальної дисципліни і здобувач вищої освіти може бути відрахований з університету за невиконання навчального плану (академічна заборгованість).

1.9. Здобувач, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) не визначився із дисциплінами за вибором, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явиться на заняттях.

1.10. До переліку дисциплін за вибором включаються дисципліни циклів загальної та професійної підготовки, які пройшли обговорення на відповідних

кафедрах, і були рекомендовані в якості вибіркового та затверджені Вченою радою РДГУ.

1.11. Здобувачу може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір у таких випадках:

- якщо кількість здобувачів вищої освіти, які обрали навчальні дисципліни загальної та професійної підготовки, є меншою за 50 % ;

- якщо наслідком вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості навчальних дисциплін, які здобувач вищої освіти може опанувати одночасно та/або кількості підсумкових (семестрових) форм контролю;

- якщо наслідком вибору навчальної дисципліни передбачається формування академічної заборгованості у зв'язку із відсутністю необхідного рівня вхідних знань і вмінь.

1.12. У випадку, якщо здобувачу вищої освіти відмовили у здійсненому ним виборі із причин, зазначених у пункті 1.11, йому надається можливість здійснити повторний вибір з переліку дисциплін, групи за якими вже сформовані відповідно до встановлених в РДГУ мінімальних вимог до чисельності здобувачів у групах, і де немає перевищення встановлених РДГУ максимумів, а також які не призведуть до повторної відмови з причин, викладених у пункті 2.11.

1.13. Обрані здобувачем вищої освіти навчальні дисципліни погоджуються завідувачем аспірантури та докторантури, і визначаються як невід'ємна складова індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Невиконання будь-якої з позицій індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю. Зміна здобувачем вищої освіти свого вибору після його затвердження можлива виключно за письмовим дозволом проректора з наукової роботи. При цьому зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається взагалі.

1.14. Сукупний обсяг обов'язкової і вибіркової складових індивідуального плану здобувача вищої освіти, незалежно від шляхів реалізації права на вільний вибір дисциплін, повинен відповідати зазначеному в освітній програмі, за якою навчається здобувач.

2. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Терміни проведення процедури вибору аспірантами навчальних дисциплін визначаються з необхідності своєчасного (для планування та організації освітнього процесу, його методичного та кадрового забезпечення) формування контингенту здобувачів у групах і потоках.

Здобувачі реалізують своє право вибору навчальних дисциплін, як правило, впродовж квітня-травня поточного навчального року.

2.2. Кафедри формують перелік навчальних дисциплін за вибором здобувачів, а також розміщують силабуси та робочі програми навчальних дисциплін на власних сайтах.

2.3. Вчена рада РДГУ затверджує перелік дисциплін вільного вибору за третім (науковим) рівнем вищої освіти.

2.4. Процедура вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін включає наступні етапи.

Перший етап – ознайомлення здобувачів з порядком, термінами та особливостями запису та формування груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору в РДГУ. Інформацію про перелік та зміст вибіркового навчального дисциплін здійснює гарант освітньої програми (голова проєктної групи) або завідувач кафедри.

Другий етап – запис здобувачів на вивчення навчальних дисциплін. Написання здобувачами вищої освіти заяви у паперовому вигляді на ім'я ректора щодо вибору переліку вибіркового навчального дисциплін. Форма заяви приведена у Додатку.

Завідувач аспірантури та докторантури готує розпорядження щодо вибору здобувачами дисциплін та врахування розподілення навчального навантаження науково-педагогічним працівникам.

Третій етап – опрацювання заяв здобувачів вищої освіти відділом аспірантури та докторантури, гарантом освітньої програми (головою проєктної групи); попереднє формування груп для вивчення вибіркового навчального дисциплін. За результатами етапу здобувачам вищої освіти, вибір яких не може бути задоволений з причин, перелічених у пункті 1.11, повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір зі скоригованого переліку.

Четвертий етап – за необхідності здійснюється повторний запис здобувачів вищої освіти на вивчення навчальних дисциплін. Здійснюється за правилами, наведеними вище.

П'ятий етап – остаточне опрацювання заяв здобувачів вищої освіти відповідного факультету, прийняття рішень щодо здобувачів, які не скористалися правом вільного вибору (пункт 1.8), формування груп для вивчення вибіркового дисциплін. Після остаточного формування і погодження складу академічних груп із вивчення вибіркового дисциплін, інформація про вибірково дисципліни вноситься до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти у відділі аспірантури та докторантури. З цього моменту вибірково дисципліна стає для нього обов'язковою.

2.5. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного науково-педагогічного працівника.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Заяви здобувачів щодо вибору навчальних дисциплін зберігаються у відділі

аспірантури та докторантури протягом усього терміну навчання.

Вчена рада РДГУ може дозволити здобувачам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибіркові дисципліни, які прослухані в іншому закладі вищої освіти, але не передбачені освітньо-науковою програмою відповідної спеціальності у РДГУ та результати, здобуті у неформальній освіті, що регулюється окремим положенням.

Внесення суттєвих змін до порядку реалізації здобувачами вищої освіти вільного вибору навчальних дисциплін здійснюється лише за згодою органів їх самоврядування в РДГУ.

ЗРАЗОК

**заяви здобувача вищої освіти на включення до індивідуального
плану дисциплін вільного вибору**

Ректору Рівненського державного
гуманітарного університету
проф. Постолюк Р.М.
здобувача вищої освіти ступеня PhD

_____ курсу

спеціальності _____

_____

_____

_____ (шифр та назва спеціальності)

_____

_____ (ПІБ)

Заява.

Прошу включити у мій індивідуальний навчальний план на 20__/20__
навчальний рік наступні дисципліни вільного вибору:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

_____ (Дата)

_____ (Підпис)